

Rapport

Tilskudd til utvikling av
modell for identifikasjon og oppfølging
av barn av psykisk syke og barn av foreldre
som misbruker rusmidler (Statsbudsjettets kap. 854 post 61).

Forord

Basert på kommunens søknad av 20. november 2015 fikk Iveland kommune tilskudd til utvikling av helhetlig modell på kr. 500 000, jfr. tilskuddsbrev av 30. november 2015. Midlene ble satt på fond, og anvendt i sin helhet i 2016.

Etter avtale med Bufdir av 4. januar 2017 er frist for rapportering og regnskap satt til 30. januar 2017.

Iveland kommune takker Bufdir for den muligheten kommunen fikk til å utvikle en tydelig og presis modell for tidlig intervensjon og oppfølging av barn i risikozonen.

Arbeidet med utvikling og etablering av modell har vist seg å passe svært godt inn i den helhetlige paraplyen *Kvalifisert for framtida* og allerede etablerte tilnærminger, som alle har følgende målsetting:

*«I Iveland får alle barn og unge muligheten til å bli den beste utgaven av seg selv.
De mestrer grunnleggende ferdigheter og er kompetente for videre utdanning og arbeidsliv.»*

Midlene fra Bufdir gav oss tid og ressurser til å la nøkkelpersonell, i tett og nær dialog med alle relevante aktører, etablere og strømlinjeforme en modell, prosedyre og praksis langs en tidslinje. Forhåpentligvis er modellen enkel og forståelig.

Innledning

Iveland kommune har vurdert vilkår for tildelingen samt vår egen vurdering av måloppnåelse. Etter Iveland kommunes oppfatning er vilkårene oppfylt og måloppnåelse i stor grad nådd:

Vilkårene for tilskuddet

Eget prosjekt og egen prosjektleder

Utviklingen av modellen ble i januar 2016 etablert som et eget prosjekt med kommunalsjef for oppvekst som prosjektleder.

Rådmannens ledergruppe har vært styringsgruppe for prosjektet.

Prosjektgruppen har i stor grad bestått av samtlige ledere, nestledere og annet nøkkelpersonell, bl.a. rektorer/inspektør, styreere/nestledere for barnehagen, sosiallærer, rådgiver ved ungdomsskolen.

Barnevernleder og leder av PP-tjenesten har vært konsultert underveis. Iveland har felles barnevern og PP-tjeneste med Vennesla kommune, og Vennesla har tidligere vært såkalt «modellkommune» og dermed utviklet sin egen modell. Vi nøt godt av den erfaringen de har gjort.

Samarbeid med Bufdir

Iveland kommune ved prosjektleder har nytt godt av samarbeidet med Bufdir, og deltatt aktivt på fagsamling og i løpende dialog gjennom året. Veiledningen har etter vår mening vært konstruktiv, nyttig og god.

Friske midler, ny modell og ny og skjerpet praksis

Takket være tilskuddsmidlene har det vært mulig å jobbe med de prosessene og virkemidlene som har vært nødvendig for å komme fram til endelig modell. Vår praksis er takket være modellen nå skjerpet - til dels ny - samt forutsigbar og kjent for brukere, ansatte og politisk ledelse.

Anvendelse av midler, revisjon og kontroll

Tilskuddet er utelukkende brukt til formålet, jfr. tilskuddsbrev.

Alle kostnader er ført på eget prosjekt i kommunens regnskap for 2016. Vi har bedt om revisjonens bekreftelse av kostnader (vedlagt).

Bekreftelsen viser at Iveland kommune har lagt inn en ikke ubetydelig egeninnsats i utvikling av modellen, men vi har samtidig fått mye igjen.

Måloppnåelse

Tverrsektoriell modell.

Vi har etablert en modell på tvers av alle relevante sektorer for tidlig innsats/intervensjon av barn av psykisk av syke, barn av foreldre som misbruker rusmidler, og barn som erfarer vold i nære relasjoner¹

Tre nivå.

Vår modell og ny praksis i Iveland er forankret og implementert på tre nivå:

Individnivå: Den enkelte ansatte, samt foresatte/brukere vil bli orientert løpende i foreldremøter, personalmøter, møter med helsestasjonen mv.

Enhetsleder (skole/barnehage/helsestasjon) er hovedansvarlig for å holde tak i og slutføre saken, jfr. modellen.

Rådmanns- og politisk nivå:

Modellen er forankret og bekreftet hos rådmannen og i kommunestyret², og ikke minst hos de aktuelle enheter og fagressurser.

Kontinuitet, brukermedvirkning, systematisk evaluering og helhetlig, langsiktig og dokumentert oppfølging.

Modellen slik den foreligger i januar 2017 har vi definert som «versjon 01/2017». Dette signaliserer at en slik modell med jevne mellomrom må evalueres og underlegges en kontinuerlig vurdering og evaluering med alle berørte parter.

Modellen vil også i fortsettelsen være tema ift. foreldre i barnehage og skole, og være tydelig tilgjengelig, ikke bare på kommunens egne nettsider, men også i form av en enkel papirbasert veileder. Evaluering av modellen vil bli lagt inn i våre kvalitetssystem³ og årshjul, og vi tar sikte på en evt. oppdatering av modell og veileder i januar 2018.

¹ Vold i nære relasjoner: Tatt inn som en del av arbeidet med modellen av Iveland kommune.

² Ettersendes.

³ <http://1310.no/>

Forankring

Modellen er forankret i kommunens administrative og politiske ledelse. Ikke minst vil videre implementering og forsterket forankring ha den enkelte ansatte i aktuelle enheter i fokus.

Tydelig tilstede på nettsidene

Modellen er tydelig til stede på kommunens nettsider⁴. Under fanen *Barn og familie* på forsiden ligger valget *Trygg oppvekst* som forklarer⁵ modellen og flytskjemaet, med klikkbare lenker til alle ressurser. Selve modellen vil også etter hvert på dette nettstedet bli klikkbar. Inntil denne funksjonaliteten fullt ut er på plass, vil en interaktiv versjon av modellen også være tilgjengelig på www.kvalifisert.no/tryggoppvekst.

Plan for videre arbeid og oppfølging

Modellarbeidet er, slik Iveland kommune nå har etablert arbeidet, videreført i normal drift innen de gitte budsjettammer.

Det eneste usikre elementet eller ressursen som prosjektgruppa har ønsket seg, har man i modellen kalt en kommunal «familieressurs», en egen utøvende instans som både kan trekkes inn i den tverrfaglige drøftingen, og selv inneha kompetanse og ressurser til videre oppfølging. En slik instans vil bl.a. kunne være et bindeledd mellom de tverrfaglige drøftingene/kommunen og spesialisthelsetjenesten/eksterne ressurser.

Dette konkrete mulighetsrommet vil det arbeides videre med; man ser bl.a. på muligheten for omkalfatring av interne og eksisterende ressurser for å få dette på plass.

Familievernets rolle.

Gjennom modellarbeidet har man klart i enda sterkere grad enn før å tydeliggjøre og vise familievernets rolle og de ressurser som er knyttet til det. Ikke minst nettressursene⁶ har tidligere vært lite kjent i kommunen.

Modellen.

I denne delen av rapporten vil vi gå gjennom de enkelte elementene i modellen.

På nettsidene og ellers i påfølgende veileder på papir og nett vil vi presentere (og løpende oppdatere) to flytskjema: Hovedmodell, samt dypdykk i Tverrfaglig drøfting.

Hovedmodell:

Øverst (i blått) har vi kommuneplanens samfunnsdel. Trygg oppvekst er forankret bredt, ikke minst er modellen forankret i kommuneplanen og i kommunestyret (februar 2017). I siste revisjon av kommuneplanen ble oppvekst og forebygging prioritert.

Grønt i flytskjemaet viser for det første at vi nå har koordinert og fått et samlet uttrykk for våre forebyggende tiltak. Alle våre forebyggende tiltak er beskrevet på våre nettsider. Inntil våre sider på www.iveland.kommune.no er oppdatert, er modellen og lenkene tilgjengelig på www.kvalifisert.no/tryggoppvekst

⁴ www.iveland.kommune.no

⁵ Ferdigstilles første halvdel av februar 2017.

⁶ https://www.bufdir.no/Foreldreverdager/office/Aust_Agder/

Avklaring, identifikasjon og involvering: Se modellen med tilhørende tekst for veien fra bekymring til evt. vei videre. Iveland kommune har i flere år hatt egen undersøkelse for foresatte i barnehage, og fra 2018 vil vi implementere gjeldende tematikk i undersøkelsen⁷. Brukere, ansatte, barn, foresatte; alle involverte parter er involvert i den videre tilpasning av modellen.

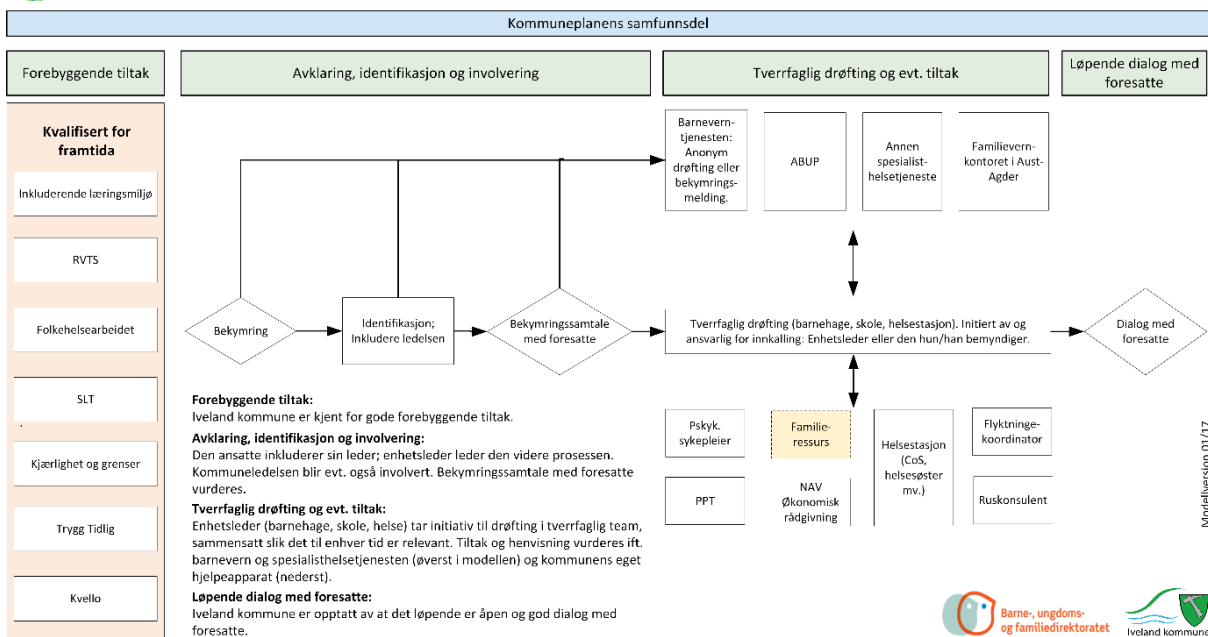
Tverrfaglige drøftinger og evt. tiltak: **Nederst** under denne modulen i modellen viser vi til noen av de kommunale ressursene vi rår over (alt er klikkbart, og vil bli oppdatert).

Den gule boksen «familieressurs» mangler vi: Bindeleddet mellom de tverrfaglige drøftingene og som samtidig er utøvende organ. Vi jobber med dette, for evt. å kunne omkalfatre interne ressurser og stillinger.

Øverst over tverrfaglige drøftinger viser vi nå for første gang i en helhetlig modell hvilke eksterne samarbeidspartnere vi jevnlig spiller på innen oppvekstsektoren.

Trygg oppvekst er en modell og beskrivelse av hvordan Iveland kommune identifiserer og hjelper risikoutsatte barn: Barn i rusfamilier, barn med foreldre som har psykiske problemer, barn som lever tett på vold.

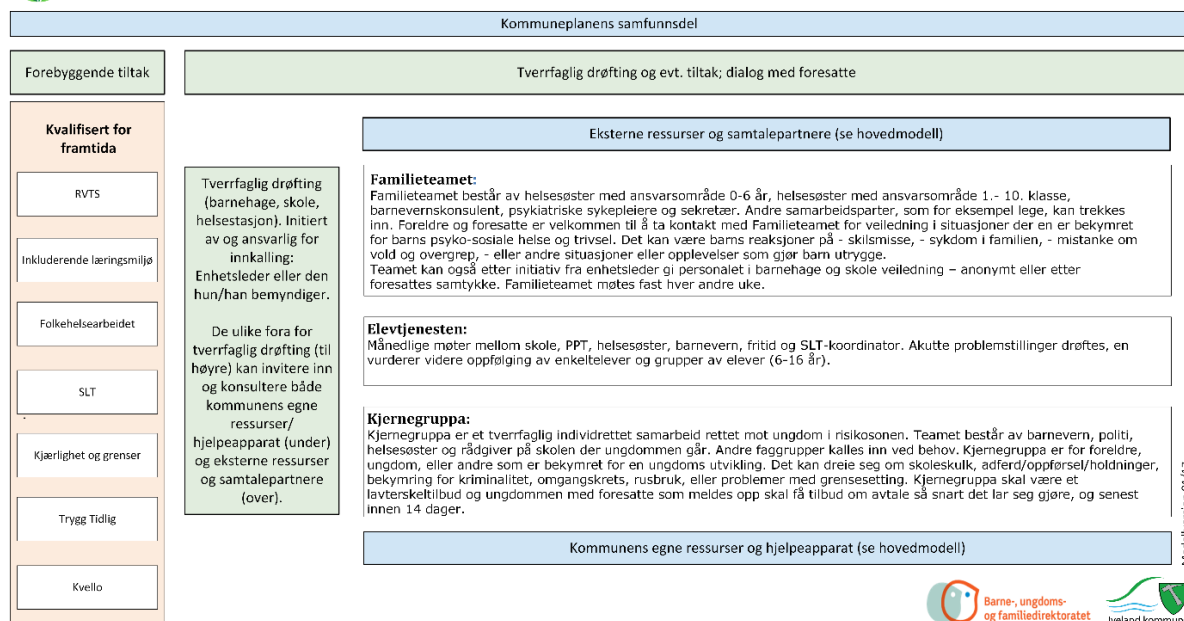

⁷ Årets undersøkelse blant foresatte i barnehagene er allerede ute. Vi vil i evalueringen av gjeldende modell evt. ta inn noen nye spørsmål i neste års undersøkelse.

Tverrfaglig drøfting og evt. tiltak:

Trygg oppvekst er en modell og beskrivelse av hvordan Iveland kommune identifiserer og hjelper risikoutsatte barn: Barn i rusfamilier, barn med foreldre som har psykiske problemer, barn som lever tett på vold.

Avsluttende kommentarer.

Hva er en samfunnsvitenskapelig modell?

Vi har i vårt arbeid tatt utgangspunkt i den forenklete definisjonen av en samfunnsvitenskapelig modell: Den viser skjematisk utvalgte deler av den sosiale virkelighet⁸.

Dette betyr at ikke alle forhold, ikke alle relasjoner, ikke alle utfordringer mv. er med i modellen. Modellen (Trygg oppvekst) har derimot et tydelig fokus på formålet med tildelingen, arbeidet, avklaringen og tydeliggjøringen:

Hvordan Iveland kommune kan identifisere og hjelpe risikoutsatte barn.

Logo og konseptualisering.

Prosjektleder og prosjektgruppa har i løpet av året arbeidet mye med konseptualisering⁹ og tilrettelegging, gjenkjenning og spredning av den endelige modellen.

Vi har utviklet et eget navn (Trygg oppvekst i Iveland) for det videre arbeidet, og har produsert vår egen logo. Logoen er produsert iht. vedtatt designhåndbok.

Vi har i modellen tillatt oss inntil videre å ta med Bufdirs logo så langt for å kreditere bl.a. den hjelpen og tilskuddet vi har fått til å forbedre oss betydelig ift. gjeldende utfordring. Vi ber om tilbakemelding dersom dette ikke er akseptabelt.

⁸ <https://snl.no/modell/vitenskap>

⁹ <https://snl.no/konseptualisering>

Flytskjema og tidslinje

Vi har tatt utgangspunkt i et enkelt flytskjema og en tidslinje fra venstre til høyre. Gjeldende modell er versjon 01/17. Vi vil evaluere modellen og egen praksis i november 2017.

Klikkbar/nettbasert modell

Programvare

Vi investerte i Microsoft Visio 2016 for å kunne produsere, eksportere og etablere modellen i ulike formater: PDF, utskrivbar, det enkelte element er klikkbar, PNG for innlegging av hyperlinker som fungerer på våre nettsider mv.¹⁰.

Visio¹¹ gir oss en enkel mulighet til å oppdatere modellen, basert på erfaring og endret praksis.

Iveland kommune har dessuten abonnert på en lisens av SurveyMonkey.com¹². Her vil vi kunne utvikle våre avsjekk med foresatte i barnehage samt egne ansatte. Vi har allerede etablert en foreldreundersøkelse, og med tilskuddsmidlene fra Bufdir kan dette verktøyet utvikles videre.

Klikkbart på nettsidene

Modellen og kommunens tilnærming til problematikken er tydelig til stede på kommunens nettsider:

iveland.kommune.no:

- barn og familie/
- Trygg oppvekst

Nyhetssak på nett

Modellen/tematikken vil ligge som nyhetssak i hele 2017 (redigert slik at modellen kommer litt av og på som nyhetssak i løpet av året; i dialog med webredaktør).

Vedlagt:

Enkel regnskapsoversikt inkludert revisjonens bekreftelse ifm. anvendelse av tilskuddsmidler.

Hovedmodell.

Modell for tverrfaglig drøfting.

¹⁰ <https://www.custompublish.com/#>

¹¹ <http://testdrive.visio.com/nb-NO>

¹² <https://no.surveymonkey.com/>